

Prvi svjetski rat se završava

- Austro-Ugarska poražena – neminovno je ujedinjenje Južnih Slavena
- Srbija na strani sila pobjednica
- Prostor Slovenije, Hrvatske i BiH – organizacija Narodnog vijeća Slovenaca, Hrvata i Srba – Država SHS
- Država SHS ne može da vrši efektivnu vlast – unutarnji nemiri i vanjski pritisci
- U takvoj atmosferi poslan je odbor da u sporazumu s vladom Kraljevine Srbije provede organizaciju nove države
- Naputak toj delegaciji tražio je organizaciju nove države na federalnim principima

Stvaranje nove države

- Regent Aleksandar Karađorđević proglasio 1 XII 1918 ujedinjenje Kraljevine Srbije i države SHS
- Vlast vrši Vlada na čelu sa Stojanom Protićem – suprotno prvobitnim dogovorima
- Sastavljeno Privremeno Narodno Predstavništvo kao tijelo koje ima funkciju privremenog parlamenta i trebalo bi da donese potrebne zakone za donošenje Ustava – sastavio ga ministar za Ustavotvornu skupštinu
- Rad PNP-a je bio dug i naporan – nakon 18 mjeseci donesen Zakon o izborima za Ustavotvornu skupštinu – tijelo koje će donijeti Ustav

Rad Ustavotvorne skupštine

- Birano je ukupno 419 poslanika – Najviše poslanika iz redova Demokratske stranke, Radikalne stranke, Komunističke partije Jugoslavije i Hrvatske republikanske seljačke stranke
- U BiH stranka sa najviše mandata bila je Jugoslavenska muslimanska organizacija
- Period rada PNP-a i prve Ustavotvorne skupštine obilježili su mnogi štrajkovi i nemiri – stoga je KPJ onemogućen rad
- Poslovníkom predviđeno da će novi ustav biti donesen natpolovičnom većinom
- Prijedlozi ustava se kretali od strogo unitarističkih do federalnih - prevladao nacrt Vlade (centralistički i unitaristički)
- Na glasanju za Ustav nisu prisustvovali delegati iz Slovenije i Hrvatske, JMO glasao za Ustav

Vidovdanski ustav – analiza teksta

„Država Srba, Hrvata i Slovenaca je ustavna, parlamentarna i nasledna monarhija. Službeni je naziv države: Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca.

Državljanstvo je u čitavoj Kraljevini jedno.“

- Objasnite redom pridjeve „ustavna“, „parlamentarna“ i „nasljedna“!
- Šta nam govori činjenica da postoji jedno državljanstvo na nivou Kraljevine?

Vidovdanski ustav – analiza teksta

„Kraljeva je ličnost neprikosnovena. Kralju se ne može ništa u odgovornost staviti niti Kralj može biti tužen.

Za sve Kraljeve čine, usmene ili pismene, premapotpisane ili nepremapotpisane, kao i sva sve njegove postupke odgovara nadležni ministar“

- Kakav je položaj kralja u Kraljevini SHS?

Vidovdanski ustav – analiza teksta

„Zakonodavnu vlast vrše Kralj i Narodna Skupština zajednički. Kralj potvrđuje i proglašuje zakone.

Kralj ima pravo da raspusti Narodnu Skupštinu. Ukaz o raspuštanju Narodne Skupštine premapotpisuju svi ministri.“

- Kakvu ulogu ima kralj u zakonodavnom postupku?
- Da li su kralj i Narodna Skupština ravnopravni u zakonodavnom postupku?

Vidovdanski ustav – analiza teksta

„Svi ministri čine Ministarski Savet koji stoji neposredno pod Kraljem. Kralj imenuje Predsednika i članove Ministarskog Saveta.

Ministri su odgovorni Kralju i Narodnoj Skupštini. “

- U kakvom je položaju Ministarski savjet u odnosu na kralja?
- Da li kralj i Narodna Skupština imaju jednaka ovlaštenja u odnosu na Ministarski Savjet?

Vidovdanski ustav – analiza teksta

„Zakonom o razgraničenju oblasti, Bosna i Hercegovina će se razdeliti u oblasti u svojim sadašnjim granicama. Dok se to zakonom ne uredi, okruzi u Bosni i Hercegovini važe kao oblasti.“

- Zbog čega su u tekstu Ustava unesene ove odredbe?
- Šta je značaj ovih odredbi za BiH?

Podjela Kraljevine SHS na oblasti po vidovdanskom ustavu

PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

HVALA NA PAŽNJI!